

Monitor Diversiteit 2016

Een kwantitatieve studie naar de zichtbaarheid van diversiteit op het scherm in Vlaanderen

Knut De Swert (UvA)
Ine Kuypers (UA)
Julie De Smedt (UA)
Anne Hardy (UA)
Stefaan Walgrave (UA)

Overzicht presentatie

- Inleiding en methodologie
- Resultaten
- Algemene conclusie en discussie

Inleiding

- In opdracht van Studiedienst
- Samenwerking van Universiteit Antwerpen UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM
- Vervolgstudie van Kleur bekennen 2004 en Monitor Diversiteit 2007-2009-2011-2012-2013-2014-2015
- Diversiteit in de beheersovereenkomst: minima en streefdoelen (2020).

Methodologie

Sample

- Enkel programma's van VRT-producties of productiehuizen
- Uitzenddagen verspreid over het hele jaar
- Geen gemiste dagen
- Programma's uitgezonden tussen 12u en 24u
 - 12u-18u en 23u-24u: buiten primetime
 - 18u-23u: primetime
- Extra primetime bij KETNET (16u-18u) en enkele specifieke programma's

Methodologie

Sample gelijkaardig aan Monitor Diversiteit 2015

- Primetime Ketnet uitgebreid (16u-18u)
- Extra sample van enkele programma's genomen

Aantal opnamedagen	84
Aantal programma's	1.166
Aantal actoren	13.469

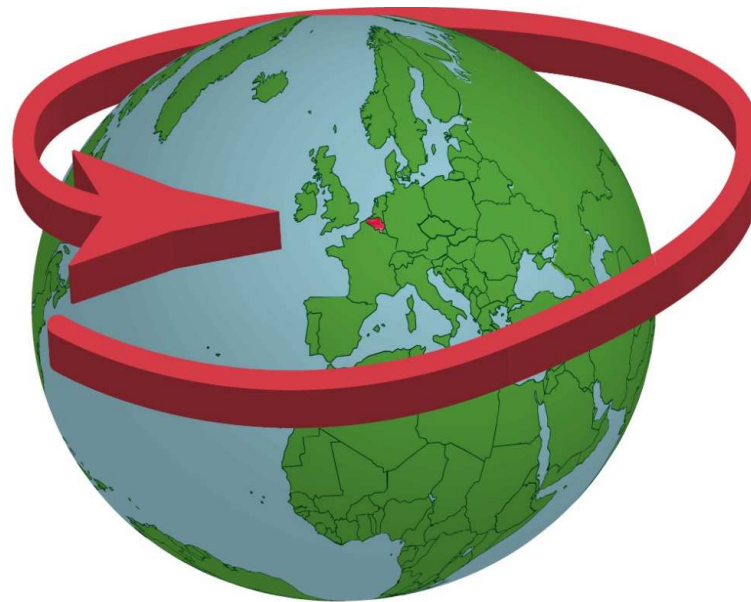
Methodologie

- Analyse op actorniveau: 13.469 actoren
- Waarneembare, uiterlijke kenmerken
- Coderen
 - 11 codeurs
 - Uitgebreide opleiding
 - Beperkte dubbelcodering
 - Intercodeurbetrouwbaarheid: goed tot zeer goed

Resultaten

- Etnisch-culturele diversiteit
- Diversiteit naar gender
- Diversiteit naar leeftijd
- Diversiteit naar handicap

Etnisch-culturele diversiteit

Beheersovereenkomst VRT

Minimaal streefcijfer voor 'Nieuwe Vlamingen': 5%

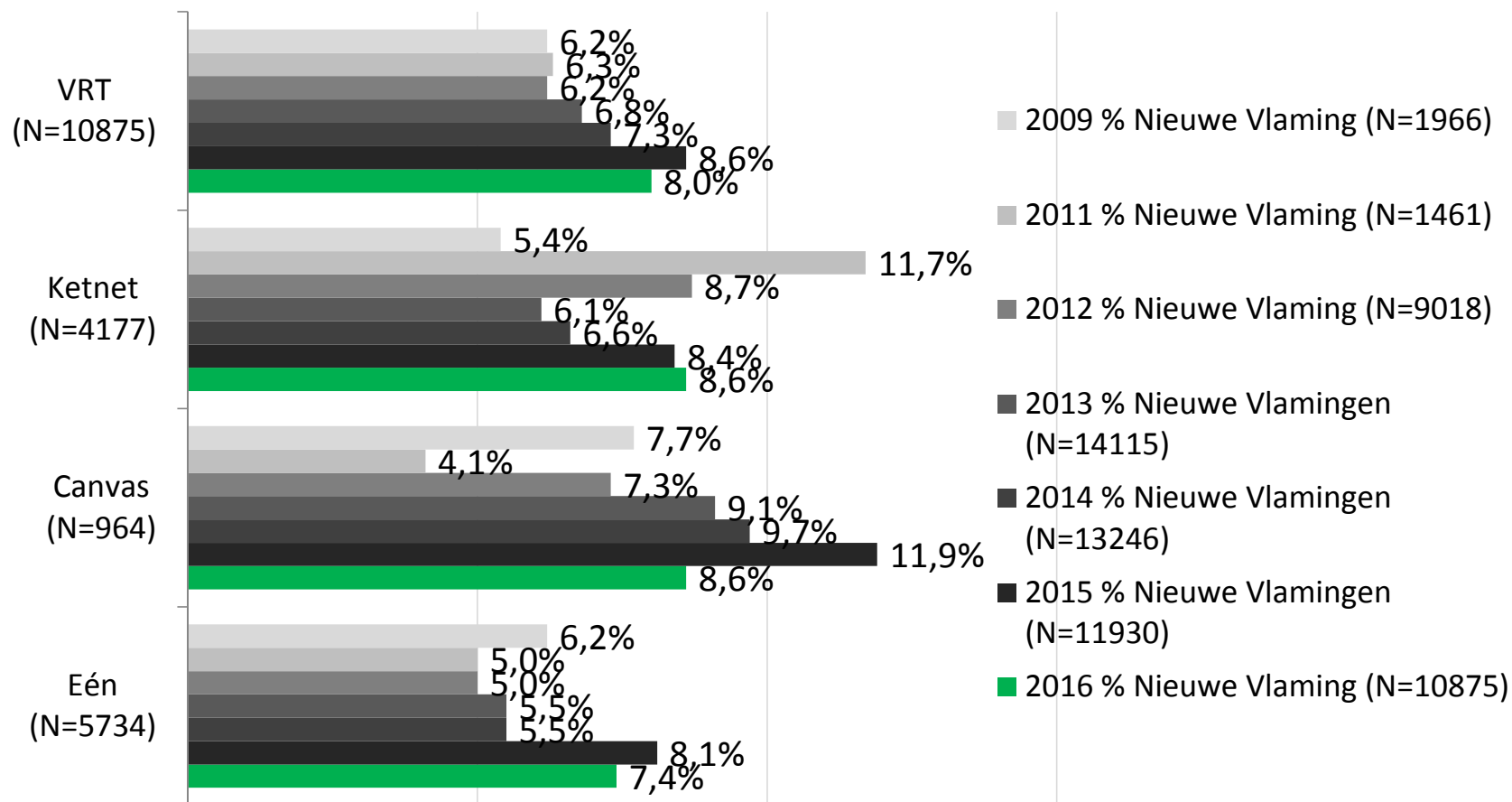
In het gehele intern en extern geproduceerde tv-aanbod, uitgezonderd programma-aankoop

“Een persoon met een nationaliteit van een land dat niet behoort tot de landen van de Europese Unie van voor de uitbreiding, of een persoon van wie minstens één ouder of twee grootouders in die situatie verkeren”

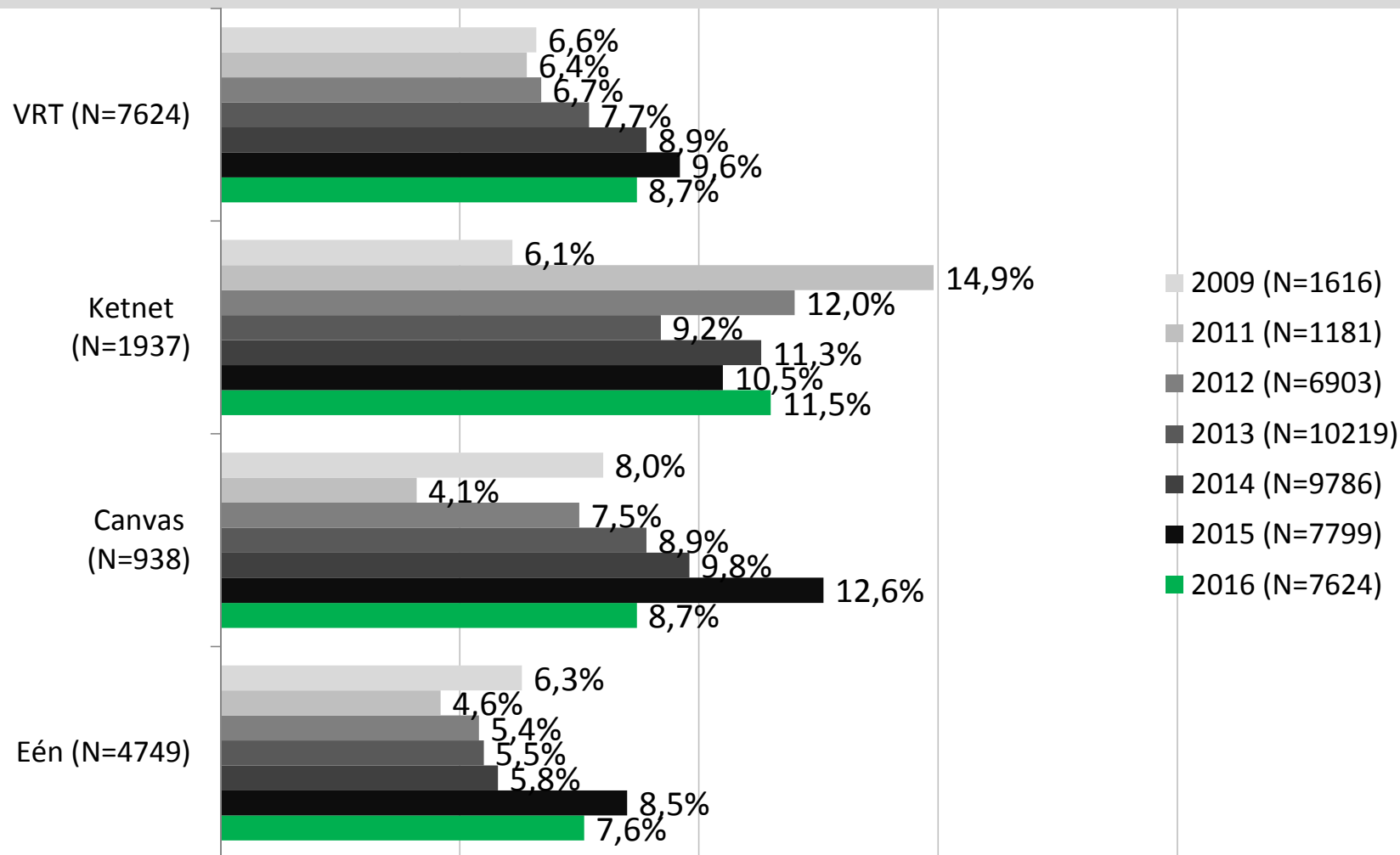
Nieuwe Vlaming

- Alle actoren in een Belgische context die van buiten de EU afkomstig zijn
 - In een Belgische context op het scherm getoond
 - Vlaams = Belgisch
 - Ook Oost-Europeanen (EU) tellen als Nieuwe Vlamingen

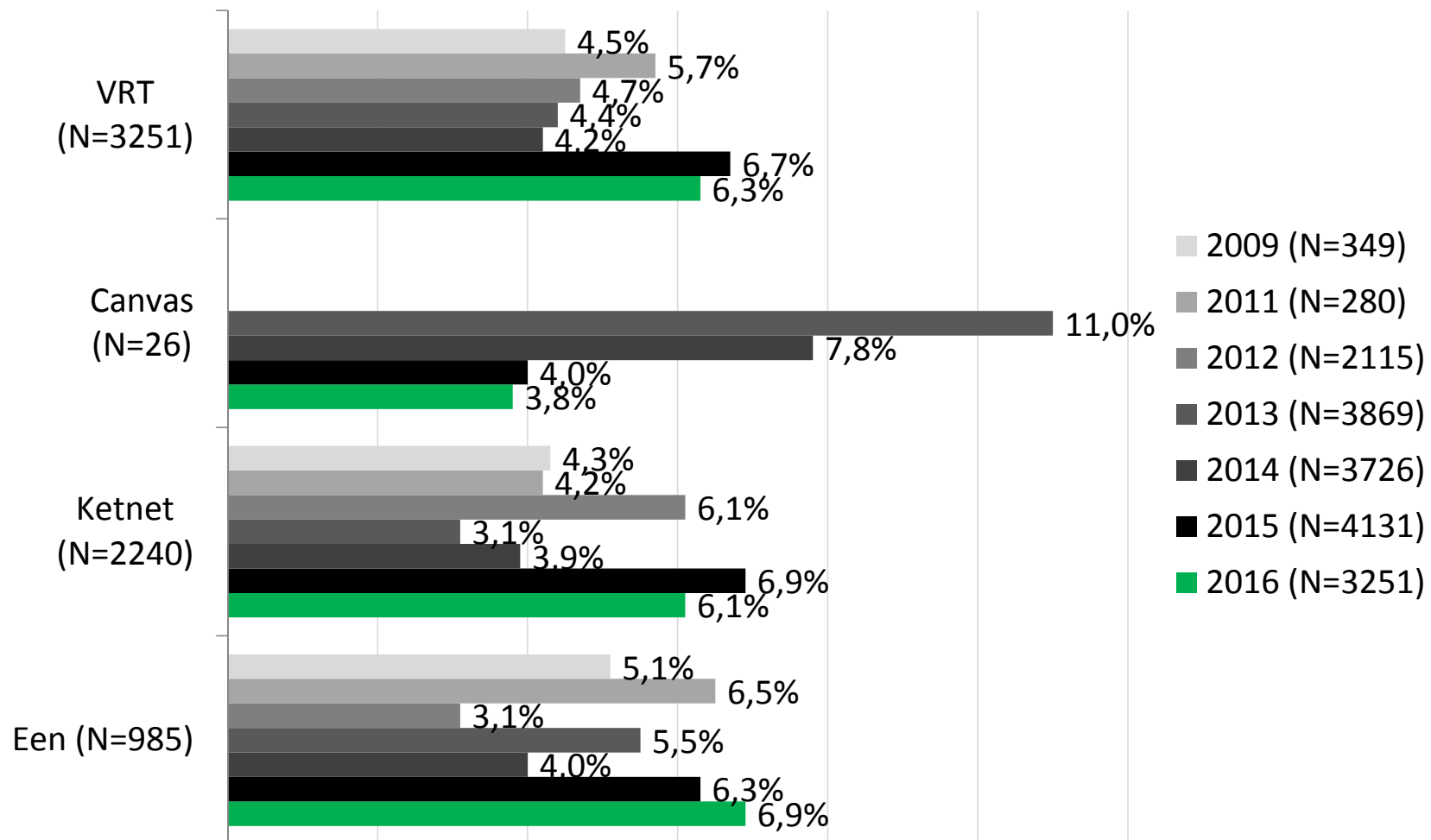
Evolutie Nieuwe Vlamingen 2009-2016 (Per zender)

Evolutie Nieuwe Vlamingen 2009-2016 (Non-fictie, per zender)

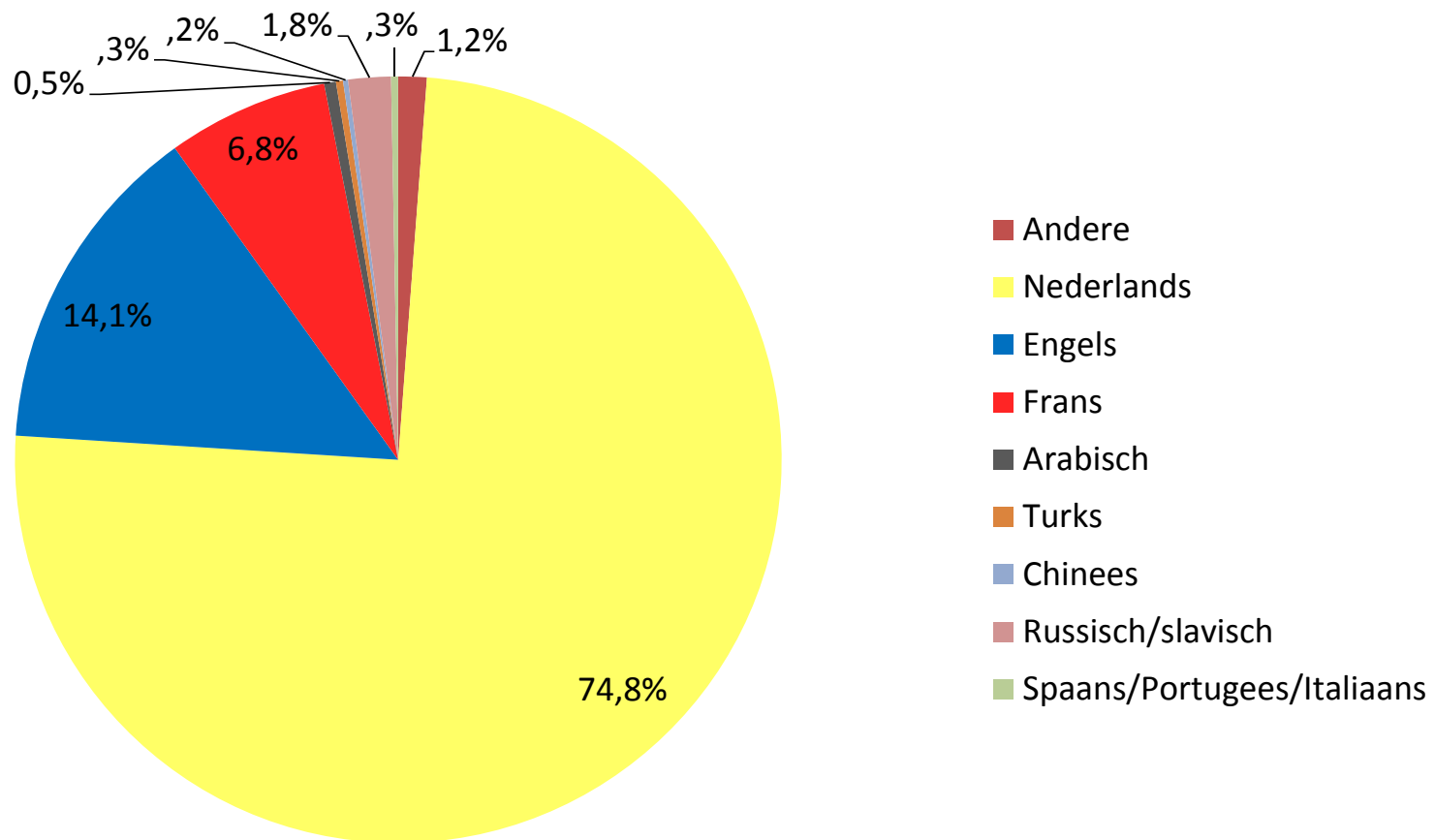
Evolutie Nieuwe Vlamingen 2009-2016 (Fictie, per zender)

Factoren aangegeven door de codeurs om Nieuwe Vlamingen te coderen

% als factor aangeduid door codeur	MD2015 (N=1.022)	MD2016 (N=867)
Huidskleur	69,3 %	73,2 %
Naam	35,9 %	38,4 %
Auditieve kenmerken (taal)	23,0 %	25,8 %
Context	12,7 %	12,2 %
Afkomst aangegeven door anderen	10,5 %	9,7 %
Andere visuele kenmerken (buiten huidskleur)	8,2 %	8,9 %
Geeft zelf afkomst aan	4,9 %	5,0 %

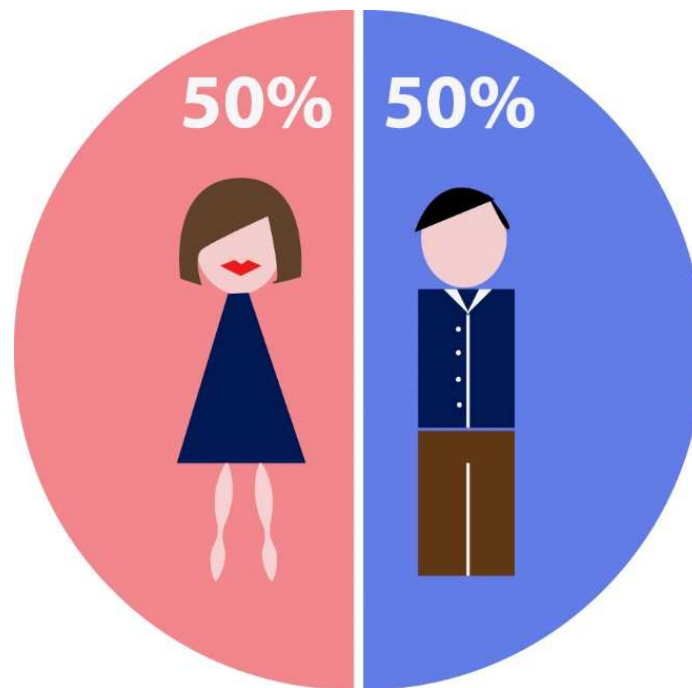
Verdeling taal gesproken door Nieuwe Vlamingen (2016, N=602)

Etnisch-culturele diversiteit: Besluit

- VRT haalt minimaal streefcijfer 'Nieuwe Vlamingen': 8,0% (en ook streefdoel 7,5%)
 - Iets minder dan in 2015, maar hoger dan voorheen
 - Primetime nog hoger (9%)
 - Nieuwe Vlamingen spreken vaker Nederlands (3/4)
- Eén: 7,4%, lichte achteruitgang, geen verlies bij Fictie
- Ketnet: 8,6%, stabiel hoog resultaat, Non-fictie verbetert zelfs nog.
- Canvas: 8,6%, correctie ten opzichte van het heel hoge cijfer vorig jaar (vooral door non-fictie).

Genderdiversiteit

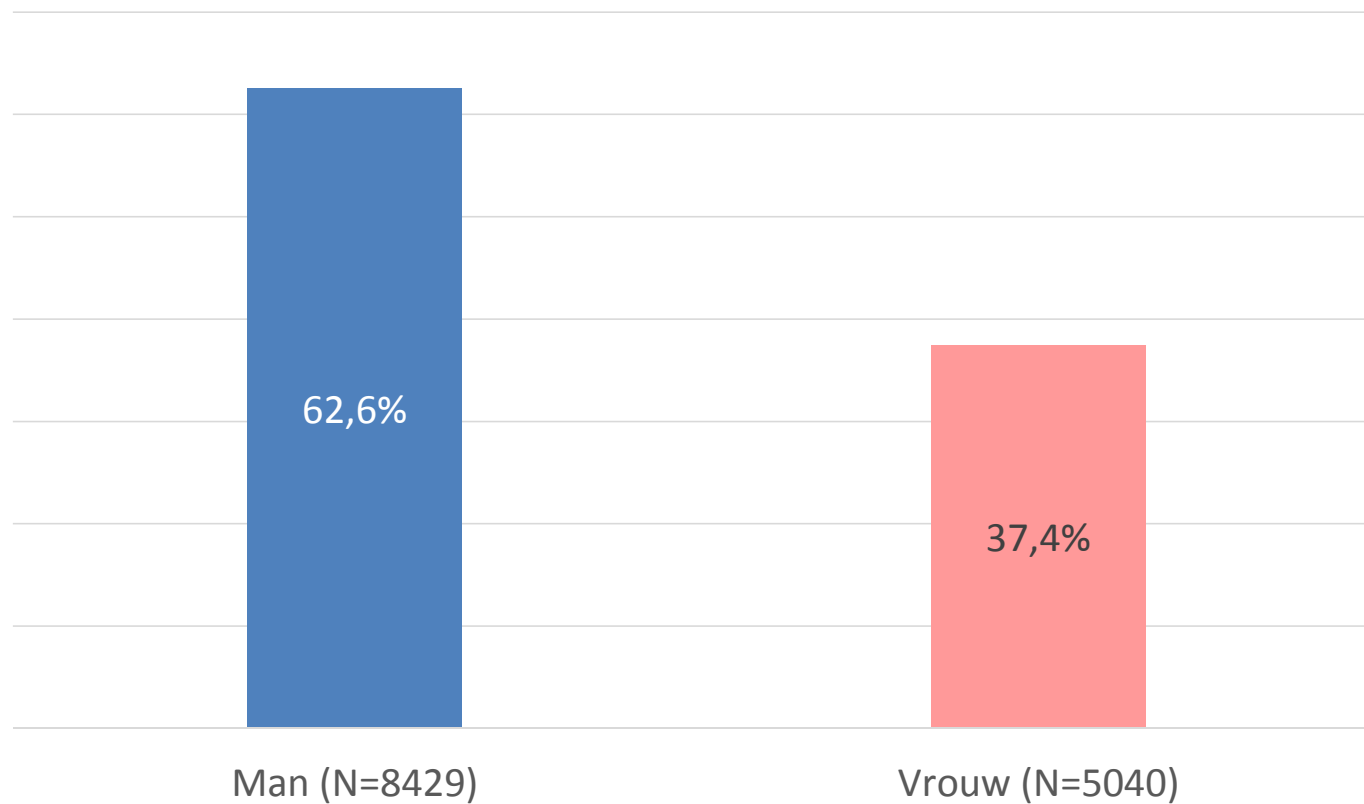

Beheersovereenkomst

Minimaal streefcijfer voor de vertegenwoordiging van vrouwen: 33%

in het gehele intern en extern geproduceerde tv-aanbod, uitgezonderd programma-aankoop

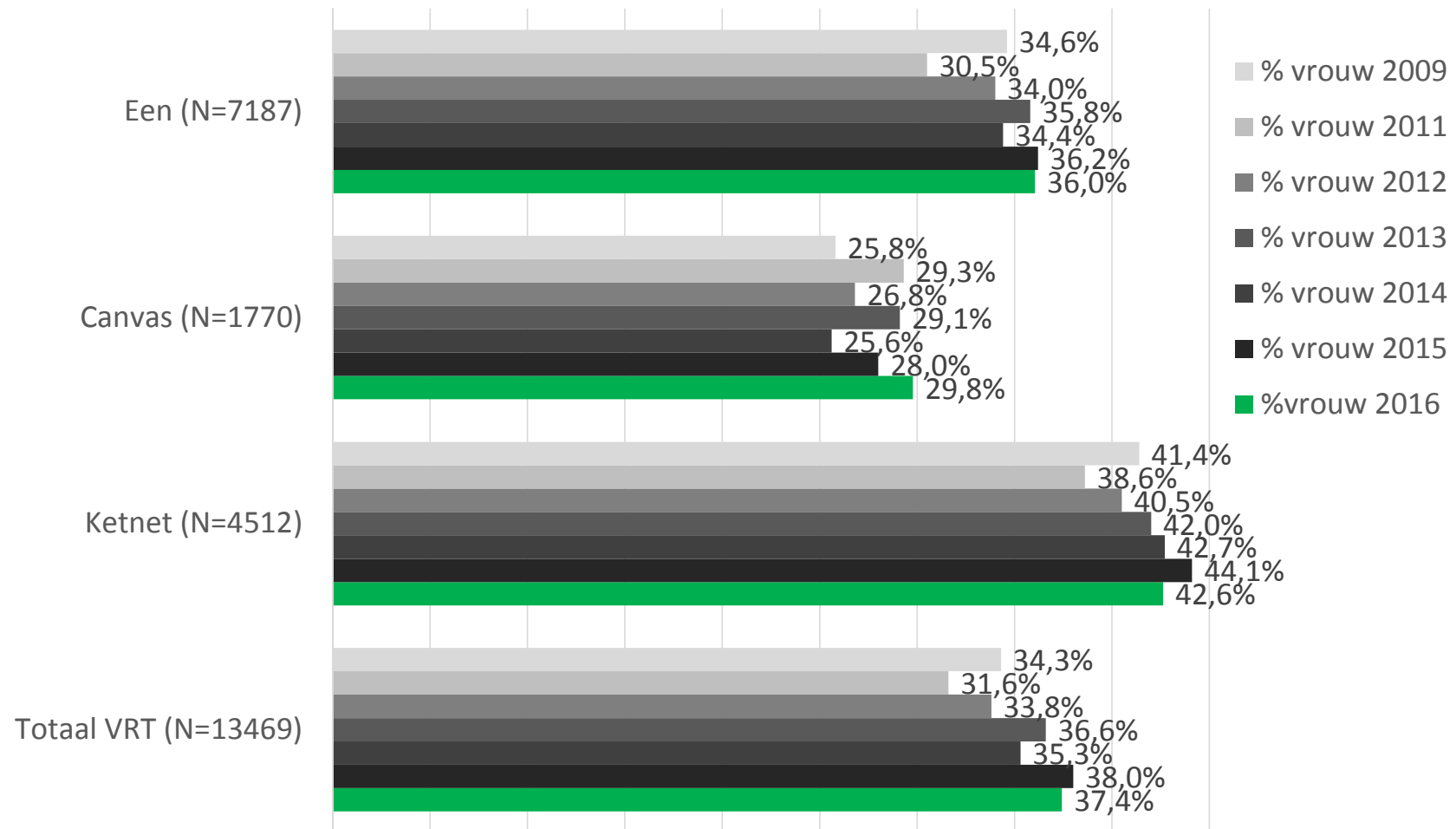
Verdeling actoren naar geslacht (2016)

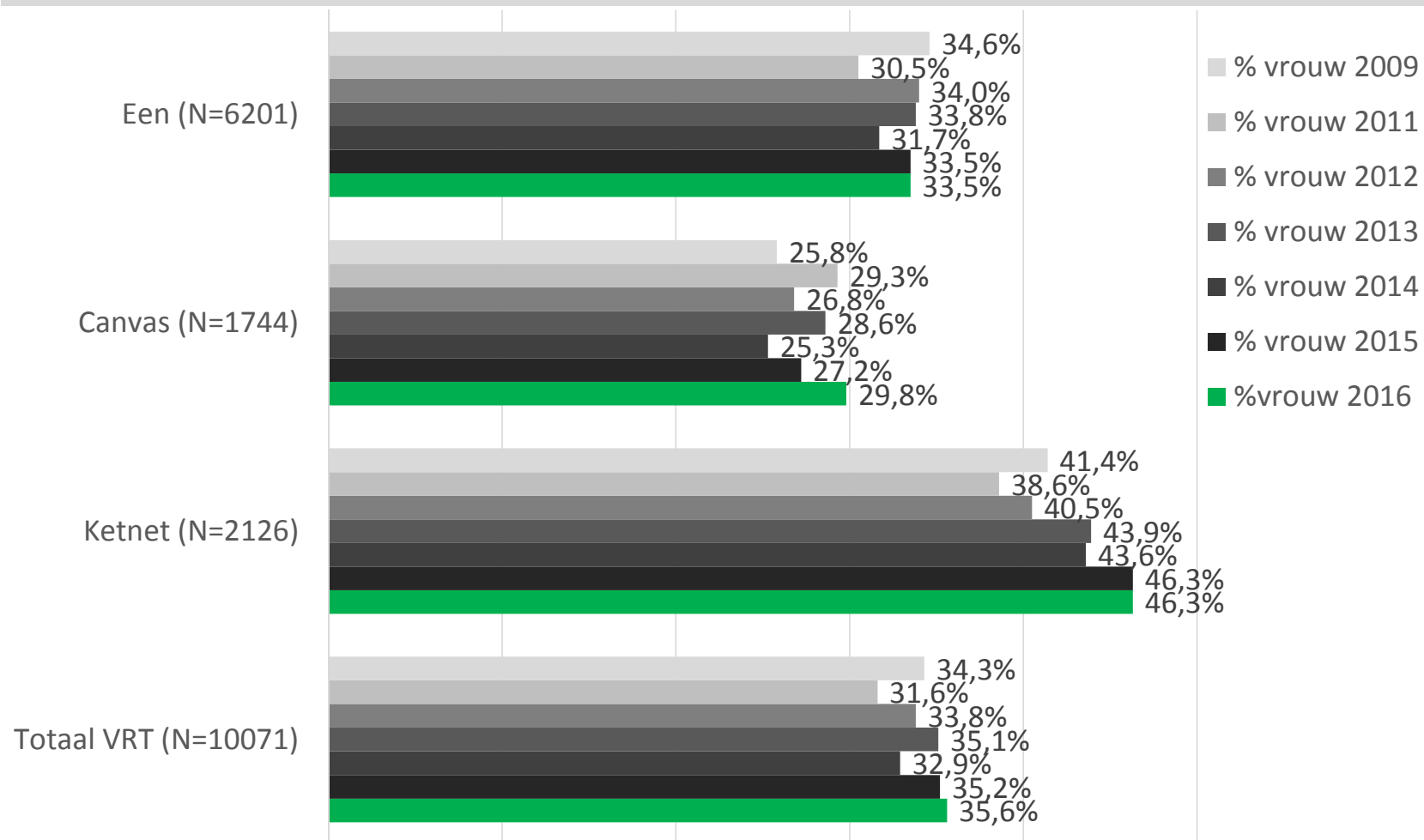
Verdeling actoren naar geslacht per zender

2016 – alle programma's	Eén (N=7.187)	Canvas (N=1.770)	Ketnet (N=4.512)	VRT (totaal) (N=13.469)
Man	64,0%	70,2%	57,4%	62,6%
Vrouw	36,0%	29,8%	42,6%	37,4%

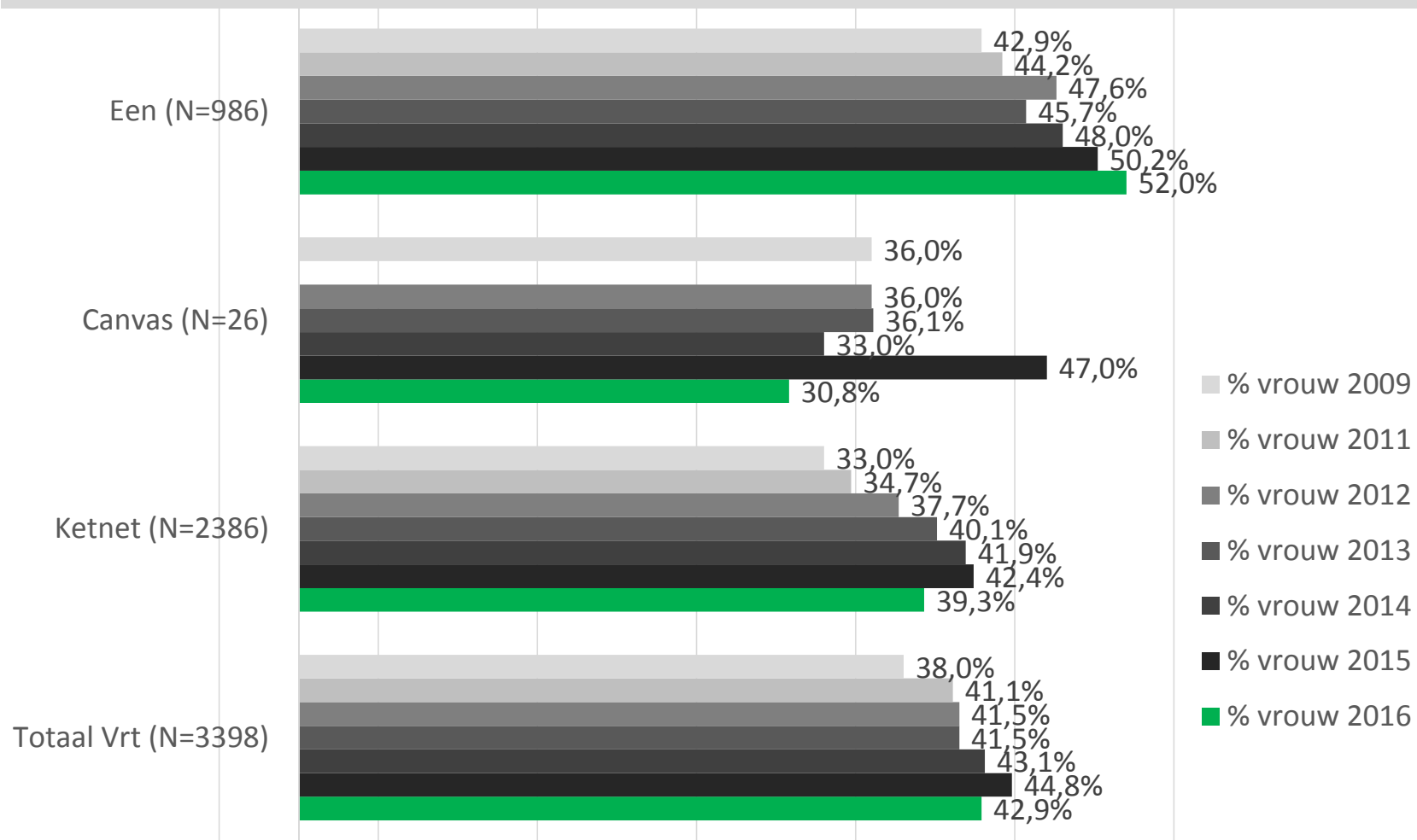
Evolutie vrouwelijke actoren 2009-2016 (Per zender)

Evolutie vrouwelijke actoren 2009-2016 (Non-fictie, per zender)

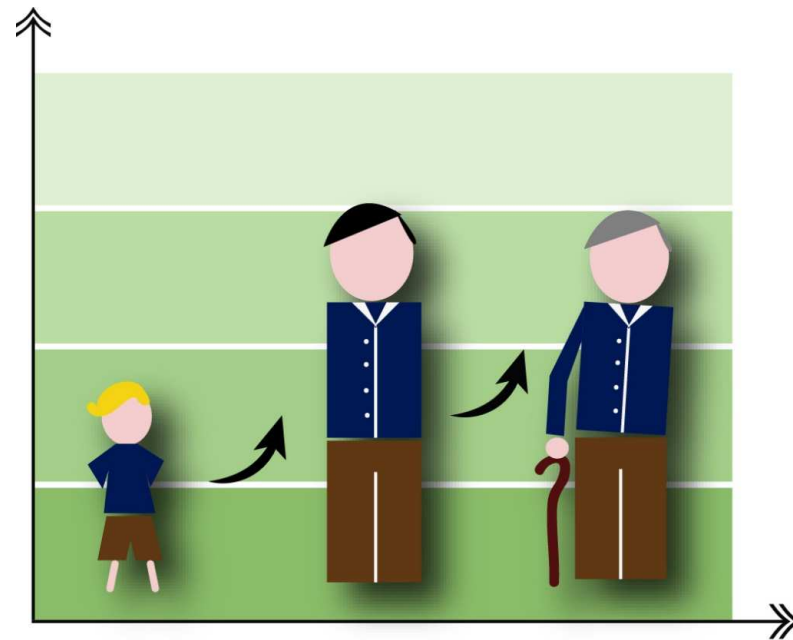
Evolutie vrouwelijke actoren 2009-2016 (Fictie, per zender)

Geslachtsdiversiteit: Besluit

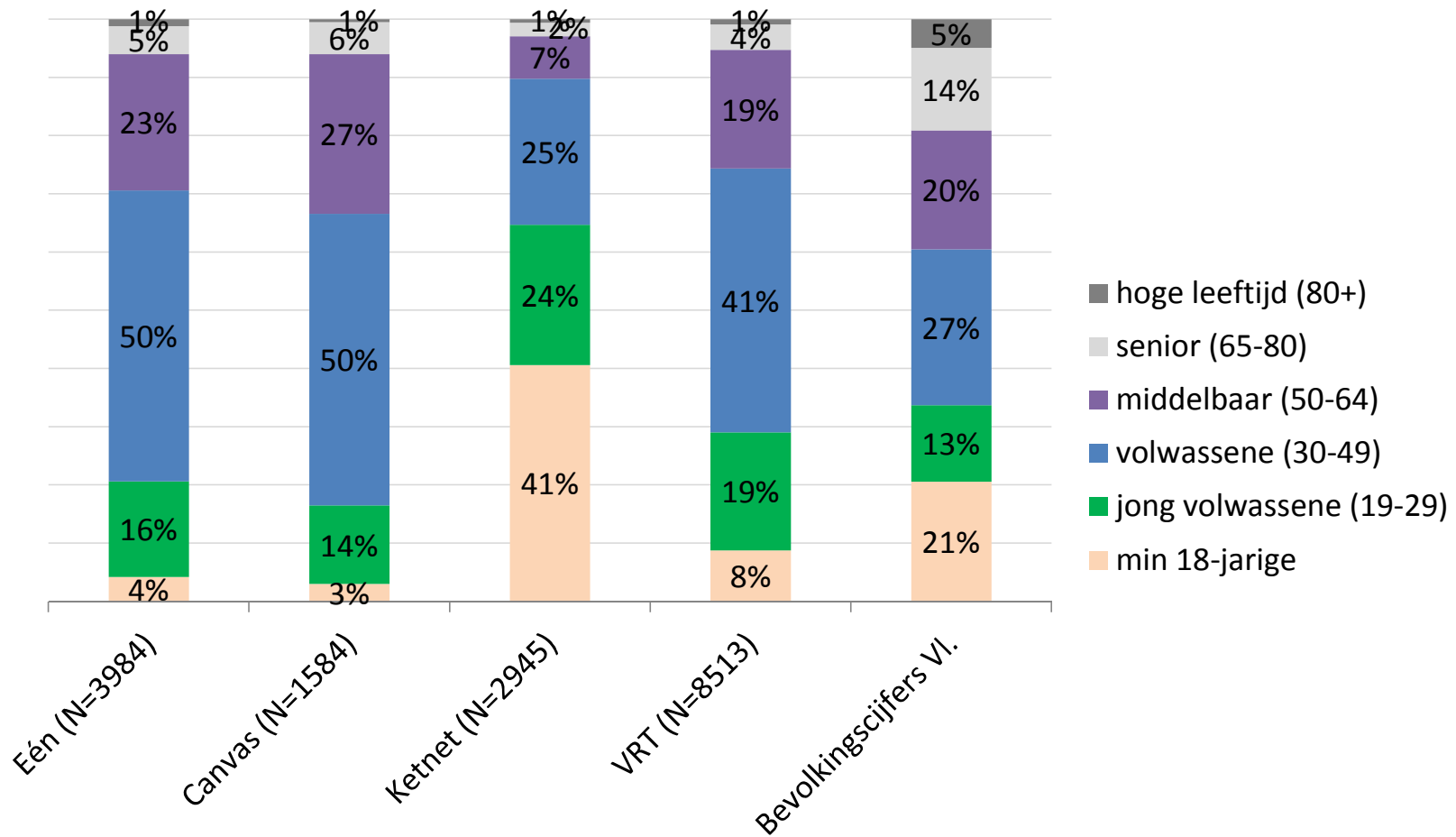
- VRT haalt ruim minimaal streefcijfer: 37,4%
 - Net onder het cijfer van 2015 (toen overall sterke vooruitgang)
 - Meer vrouwen in een publieke rol (maar kloof blijft)
- Eén: 36,0%
 - Minimaal streefcijfer gehaald, stabiel. Voor Non-fictie apart blijft het nipt (33,5%), voor Fictie is er het overwicht (nipt) vrouwelijk
- Ketnet: 42,6%
 - Geen verdere vooruitgang, wel het dichtst bij evenwicht.
- Canvas: 29,4%
 - Langzaam op weg naar het minimale streefcijfer
 - Welke kanten buiten de kijp en innovatie

Leeftijddiversiteit

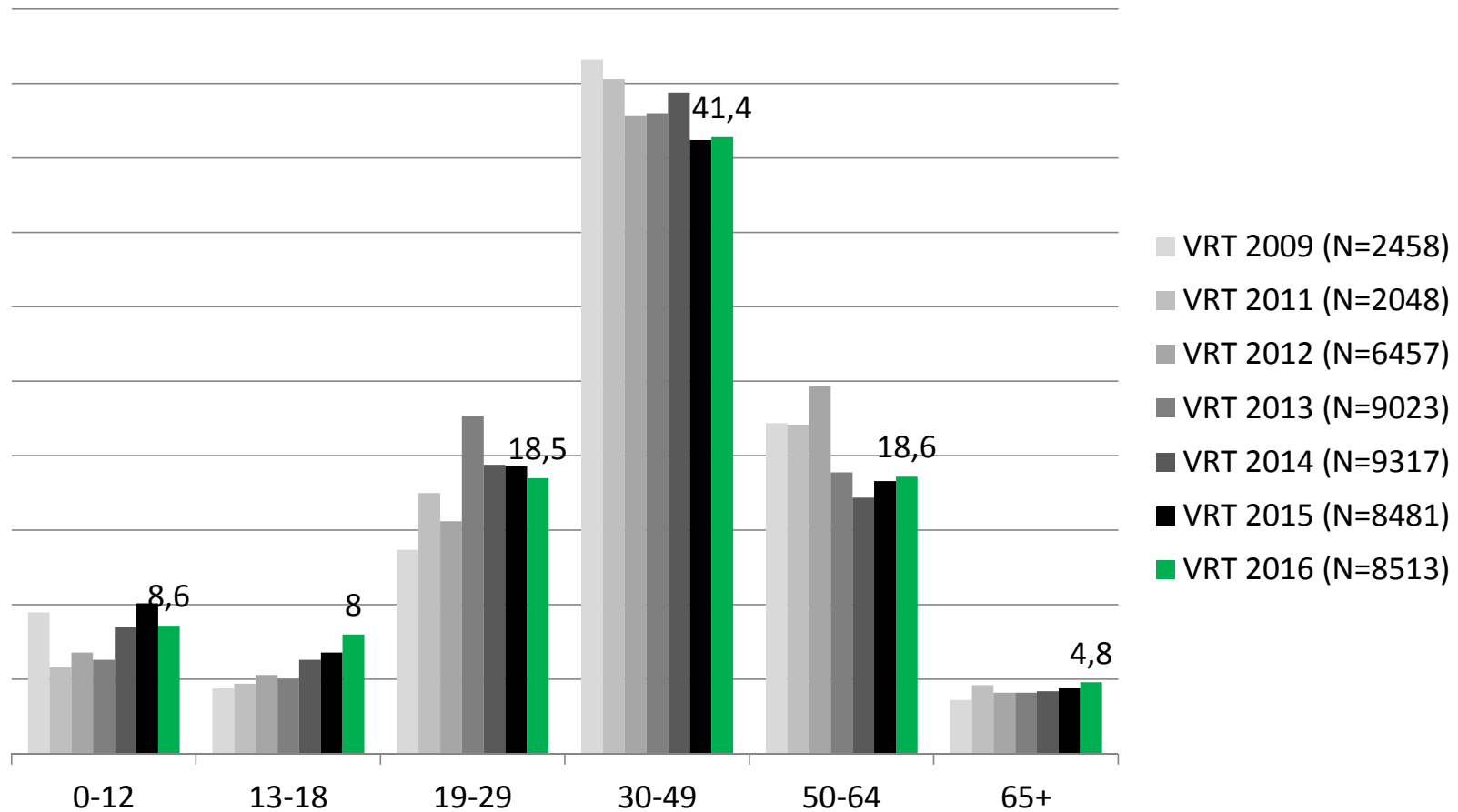

Diversiteit naar leeftijd in prime-time (2016)

Vgl. met bevolkingscijfers Vlaanderen

Evolutie leeftijdsdiversiteit 2009-2016 (alle VRT-zenders)

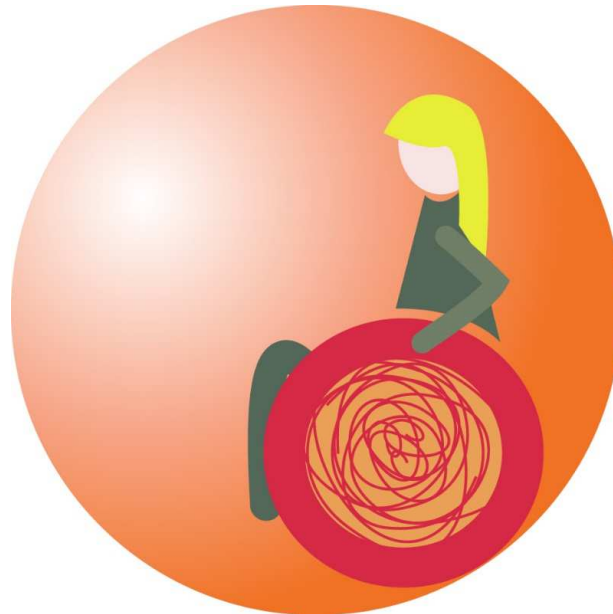

Leeftijdsdiversiteit: Besluit

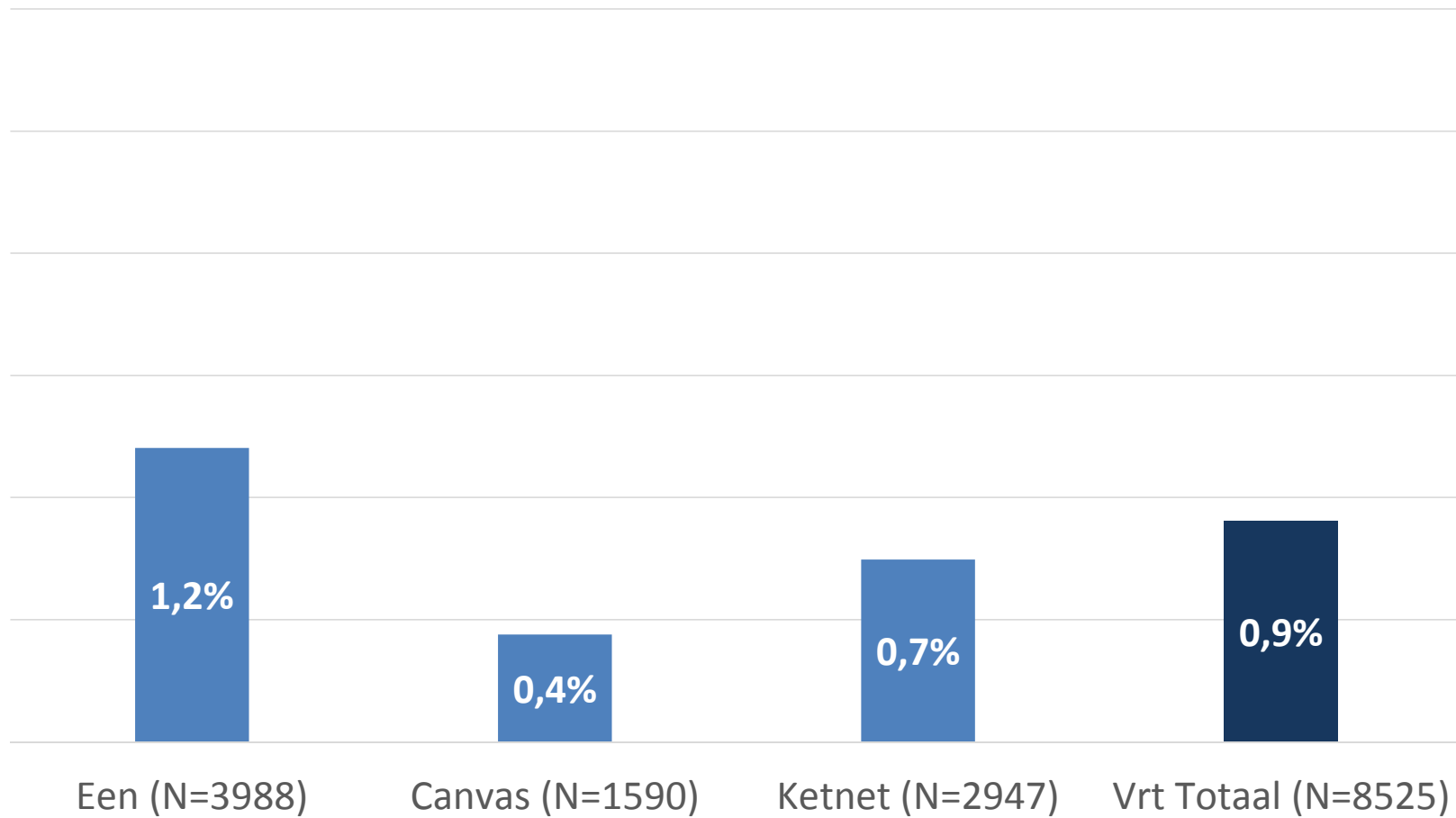
- In lijn met eerdere edities
 - Aandeel -18-jarigen en 65-plussers blijft laag, weinig evolutie (wel iets meer ouderen)
 - Vrouwelijke actoren zijn ook vaak jonger (bij -18 en +65 geen onevenwicht)
- Ketnet: Shift van -12 naar 12-18 zet zich door, nu ook in non-fictie. In 2016 meer aandacht voor de oudere generatie (30+, 50+ en 65+).
- Canvas: Blijft relatief middelbaar en oud, zonder tekenen van verandering (integendeel).
- Eén: meer ouderen, maar minder jongeren.

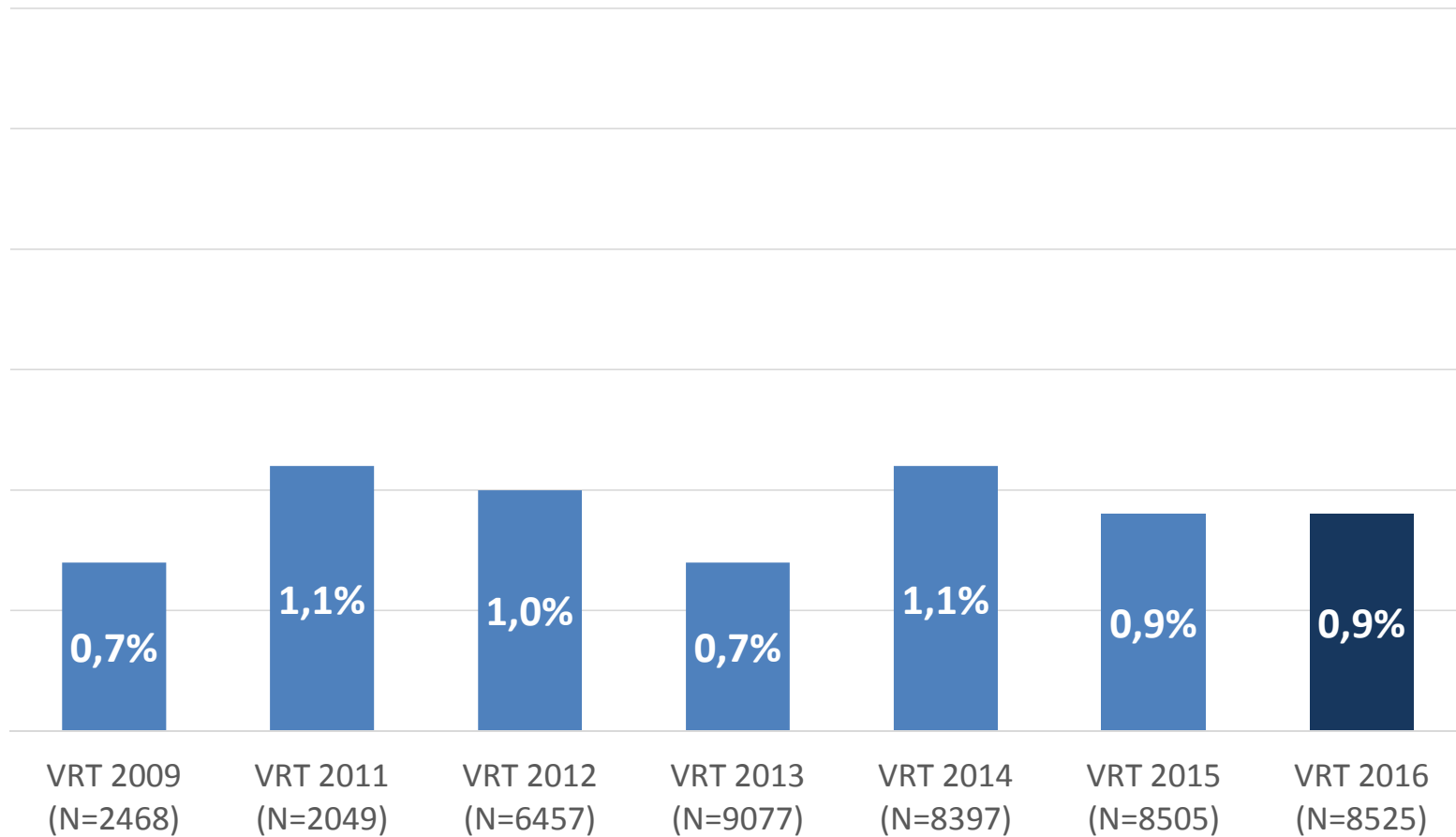
Diversiteit naar handicap

Handicap per zender (2016, Prime-time)

Evolutie handicap – Totaal VRT (2009-2016, primetime)

Handicap: Besluit

- Er zijn 0,9% gehandicapten te zien op VRT
 - Dat was ook exact het aantal van 2015, minder dan in 2014
- Eén: 1,2%
 - Relatief stabiel, hoogste cijfer van de drie zenders
- Ketnet: 0,7%
 - Licht herpakt (na lager cijfer in 2015)
- Canvas: 0,4%
 - Blijft laag

Algemeen: weinig personen met een handicap zichtbaar op televisie. Vaak fysieke handicaps.

Algemene conclusie

- Ethnisch-culturele diversiteit
 - VRT haalt minimale streefcijfers van 2012-2016 ruim: 8,0%
 - Eerder stabiel of lichte achteruitgang
 - Beter in primetime dan erbuiten, meer Nieuwe Vlamingen spreken Nederlands
- Geslacht
 - VRT haalt minimaal streefcijfer: 37,4%
 - Eén haalt het maar nipt voor Non-Fictie, zeer ruim voor Fictie
 - Canvas apart haalt minimaal streefcijfer nog niet (wel verdere verbetering)
 - Sommige leeftijdsgroepen (jeugd, ouderen) genderneutraal of zelfs overwegend vrouwelijk

Algemene conclusie

- Leeftijd
 - Aandeel -18-jarigen en 65-plussers blijft over het algemeen laag, al zijn er lichte verbeteringen op alle zenders wat betreft ouderen.
- Handicap
 - Weinig mensen met een handicap zichtbaar, vooral fysieke handicaps zichtbaar
 - De verhoudingen blijven ook intact: Eén toont meer mensen met een handicap dan Ketnet, en een pak meer dan Canvas.

Algemene conclusie

Alles samen een licht positief verhaal. Het meeste van de vrij spectaculaire vooruitgang op vlak van Nieuwe Vlamingen en geslacht van MD 2015 behouden.

- VRT haalt of benadert niet alleen in het algemeen, maar ook per zender en per genre de minimale streefcijfers. Toch lijken de meeste opwaartse trends te vroeg af te botten.
- Werkpunten
 - Iedereen: Aandeel mensen met een handicap op het scherm, dit evolueert eigenlijk niet.
 - Canvas: doorgaan met meer vrouwelijke actoren (vooral non-fictie).
 - Oudere mensen krijgen wat meer aandacht (op één ten koste van jongeren).